

# DE STELLING: 'Er zijn veel te weinig toekomst- bestendige rassen, daarom moet de sector vol inzetten op nieuwe rassen met resistentie'

In de boomkwekerijsector is altijd al veel aandacht voor het veredelen van rassen voor de visueel aantrekkelijke markt. De laatste jaren komen daar meer weerbare rassen bij, bijvoorbeeld met resistentie tegen plagen. Dat is onder meer belangrijk omdat er steeds minder chemie beschikbaar is. Maar gelet op de grote uitdagingen van deze tijd, zetten we als sector dan wel genoeg in op robuuste rassen?

Auteur: Hanneke Tax

  
**BE SOCIAL**  
Scan, lees & deel!



**MARGARETH HOP**

veredelaar bij Boot & Dart en adviseur bij Actifolia

**'Het belangrijkste is dat je streng durft te zijn en ziekeresistentie prioriteit geeft'**

#### **Negentig procent moet weg**

'Veredelen met het oog op resistentie is voor mij als beroepsveredelaar doodnormaal. Ik werk door middel van kruising en selectie; in de boomkwekerij is laboratoriumtechniek vaak helemaal niet nodig. Het belangrijkste bij veredelen op resistentie is dat je streng moet durven zijn. Als ik een selectieveld heb met roenzaailingen, gaan om te beginnen alle exemplaren met ziekte weg, ook als die bijvoorbeeld een bijzondere bloem hebben. Dat is in het eerste jaar vaak negentig procent van de nieuwe zaailingen. Het kan mis gaan als je op te veel eigenschappen tegelijk wilt selecteren en ziekeresistentie geen prioriteit geeft. Bij Boot & Dart veredelen we voor gemeenten. Die spuiten niet en hebben dus gezonde, ziekeresistente rassen nodig.'

#### **Vragen naar gezonde rassen**

'Wat gebruikers kunnen doen is meer vragen naar ziekeresistente rassen en niet teruggrijpen naar 'oude' rassen als die last van ziekten hebben. Daarmee help je ook kwekers die dan minder hoeven te spuiten, wat weer goed is voor hun milieuprestatie. Ook kwekers zelf kunnen binnen het bestaande sortiment zoeken naar rassen met de beste resistentie en daar de voorkeur aan geven. Een tip die ik daarbij wil meegeven is om naar de rassenproeven in Dendroflora te kijken. Dat staat gratis online, en daarin staat bij de geteste rassen vermeld welke de minst ziektegevoelige zijn.'



**PETER VAN RIJSSEN**  
royaltymanager Plantipp

## ‘Er komen voldoende rassen die de uitdaging aan kunnen’

### Kwekersvriendelijk

‘Er zijn voldoende veredelaars in ons netwerk die bezig zijn met toekomstbestendige rassen. Ik ben het om die reden niet eens met deze stelling. Het is ook belangrijk om te bepalen wat je bedoelt met een ‘toekomstbestendig ras’. Gaat het om de teelt vanwege de spuitmogelijkheden, dus een kwekersvriendelijke plant, of gaat het om soorten die weerbaar zijn tegen extreme weersomstandigheden? In beide gevallen werken veredelaars aan die soorten. Voor de kwekers wordt er gewerkt aan soorten die niet of minder gespoten hoeven te worden. Dat is beter voor de wereld en bespaart de kweker ook een handeling, wat hun ook weer kosten bespaart.’

### Weerbare tuinhelden

‘Veredelaars zijn bijvoorbeeld bezig met soorten die beter vertakken of die op natuurlijke wijze compact blijven, die hoeft je niet meer te snoeien. Of soorten die ziektevrij zijn, en je niet meer hoeft te spuiten. Daarnaast zijn veredelaars bezig met ‘tuinhelden’. Dat zijn soorten die jaar na jaar blijven staan in de tuin als je ze plant. Die zijn veredeld op weersextremen. Zijn weerbaar tegen extreme regenbuien, en tegelijk ook beschermd tegen lange periodes van droogte. Er zitten kortom voldoende parels aan te komen voor de toekomst die de uitdagingen aan kunnen.’



**ARNO ENGELS**  
communicatie en projecten voor LTO Bomen,  
vaste planten en zomerbloemen

## ‘Er lopen al veredelingsprogramma’s voor resistente rassen, daar moet je gebruik van maken’

### Lang proces

‘Resistentieveredeling is essentieel voor de sector. Waar je wel mee te maken hebt, is dat veredeling een ontegenwoordig lang proces is van tenminste acht jaar en voor laanbomen zelfs nog langer. In de boomkwekerij wordt al zeker twintig jaar aan duurzaamheid gewerkt, dus er lopen al veredelingsprogramma’s voor rassen die bestand zijn tegen een veranderend klimaat en tegen bepaalde ziekten. Daar moet je gebruik van maken.’

### Kansen zat

‘Er zijn een paar lastige factoren als je wilt veredelen op resistentie. Bijvoorbeeld dat je nooit het ideale plaatje krijgt. Stel dat je een roos ontwikkelt die weerbaar is een ziekte, dan is de bloeihoogte misschien weer korter. Intussen schuift het klimaat steeds verder op, terwijl ook ziekten en plagen zich blijven ontwikkelen. Als je één ziekte onder de knie zou hebben, steekt een andere misschien weer de kop op. Als kweker kun je dit deels omzeilen door keuzes in je sortiment: je stopt met een ras dat gevoelig blijkt voor (bijvoorbeeld) echte meeldauw en niet zonder chemie kan. Ook als er wel vraag naar is. Je kunt als kweker ook uitleggen waar je voor kiest, een ander uiterlijk of een weerbaarder sortiment, omdat je dat met minder chemie kunt kweken. Wat zeker blijft is vernieuwing van het sortiment, onder meer op langere bloei, minder invasief gedrag en minder ziektes, daar liggen kansen zat.’